

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 23.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1899.

Leto XII

Čas prihoda.

Adventni čas je svoje vlažne megle razpregel po zemlji, dnevi so kratki, večeri zgodnji, jutranji svit počasi in onemoglo vstaja za gorami. Po potih, ki so pred kratkim še odmevala ob svetlem solncu glasnega šuma in jasnega petja, sedaj v zgodnjem mraku hodijo ljudje resnih mislij k zornicam. Adventni čas! Čas prihoda! Vi oblaki ga rosite ali zemlja naj ga dá! Z zvonika doné glasovi zvonov, ljudstvo koraka tiho. Pridite vsi, ki ste obremenjeni .. Čas prihoda, adventni čas je tu.

Zveličar svetá je prišel — po dolgem, žalostnem, razburkanem, divjem času. Človeštvo je grešilo, trpelo, divjalo, obupalo.

Zadnji časi poganstva pred Kristusom nam jasno kažejo, kam dovede države brezbožnost, krivica, nasilstvo in liberalizem. Ker se v našem času veliko ljudij vrača k pregreham starega poganstva, pogledjmo socialno stanje rimske države, predno jo je obsijala luč Kristusove vere.

Poganski Rim je s surovo silo vojaštva podjarmil ves tedaj znani svet. Vojske so bile grozovite. Kadar je poganski Rimljan zmagal sovražnika, vzel mu je vse. »Nad ničemer Rimljan tako neomejeno ne gospodari, nego nad tem, kar je sovražniku oropal«, pravi rimski jurist Goj. »To je prav človeško, da druge podjarmimo, da nas oni ne podjarmijo; lahko zaničujemo sovraštvo drugih. če se nas bojé«, pravi poganski zgodovinar Tukidides. Ko se je od leta 90. do 80. pred Kristusom bojeval Rim z ital-

skimi rodovi, je poginilo 300.000 mladih mož. Cesar Avgust je trideset legij (regimentov) naselil v Italiji s tem, da je prejšnje posestnike spodil z njih posestev. Vojske Cezarjeve v Galiciji, sedanji Francoski, so jeden milijon ljudij pokončale. Ko so Rimljani podjarmili Epirus in Makedonijo, so toliko denarja pripeljali v Rim, da tamošnjim meščanom 124 let ni bilo treba plačevati davka od premoženja. Rimski namestnik Kolezij je dal v Mali Aziji jeden dan pomoriti 300 plemenitašev, in ko se je sprehajal med mrličji, je ponosno vskliknil: »Kateri kralj bi se predrznil kaj jednakega storiti!« In poganski Azijati so se maščevali in so l. 88. pred Kristusom v jednom dnevu pomorili vse Rimljane v malosazijskih mestih, može, žene in otroke, skupaj čez 150.000 ljudij.

Delo se je zdelo poganu sramotno. Bogataš je le zatiral in odiral. Obrt se je poganskemu modrijanu Ciceronu zdela nedostojna in umazana. Delati je moral in smel le suženj in revež. Pogan je rekel: Orodje je trojne vrste. Jedno le molči, in to je plug in brana; drugo daje od sebe glasove, kakor konj in vol; tretje zna govoriti, in to je suženj.

Nesramnost je vladala v družbi. Celo modrijani in učitelji so z učenci hodili v družbo nesramnih žensk. Poganski značaj družbe se je kazal zlasti v tem, da je javna oblast trpela in podpirala javne nesramne hiše. Na javnih prostorih so kot okraske pogani nastavljali nage podobe. Jeden zadnjih poštenih Rimljanov, veliki zmagalec Scipijon Emilijan, se je pritoževal, da se mladina pridi pri plesnih vajah.

Zakonski družbi je poznejše poganstvo vzelo verski značaj. Mož in žena sta živela skupaj, dokler sta

hotela. Jedna žena je imela po več mož zapored, in mož je spodil eno in vzel drugo. Pohotnejši se sploh niso ženili. Gorje otrokom! Stariši se ob takem življenju niso mnogo zmenili zanje. Prepuščeni so bili v vzgojo sužnjem, ki so mladoletne dečke in deklice popolnoma izpridili.

Kaka je bila družba! V atenski državi je bilo 20.000 gosposkih meščanov, 10.000 zadolženih kmetov in 400.000 moških ter 150.000 ženskih sužnjev. V Rimu je bil en milijon sužnjev. Jeden bogataš je imel po 20.000 sužnjev. Sužnji se upró. Vojskovodja Kras jih premaga in da ob cesti iz Kapue do Rima deset tisoč sužnjev pribiti na križ. Zdrav in močan suženj se je kupil za 200 goldinarjev. Starega ali bolnega so vrgli na cesto, da je lakote umrl. Seneka pravi o tedanjih sužnjih: „Vpričo gospodarja ne sme niti z ustnicami treniti, najtišje šepetanje se kaznuje s šibo; če zakašlja, kihne ali se joka, ga tepó; cele noči stojé sužnji lačni in kot mutasti.“ Da ne izda suženj pregreh gospodarja ali gospodinje, izreže se mu jezik, če izda, se križa.

Bogataši pa so razkošni, razuzdani in razsipni. Kras je naredil pojedino, pri kateri so žrli ob deset-tisoč mizah. Bogataš naredi cesarju Viteliju pojedino, ki je stala 50.000 gld. Ta cesar, ki je k sreči vladal le osem mesecev, je s svojimi pajdaši v tem času zapravil 120 mil. gld. Gledališki igralec Ezop dá za jedno kosilo 18.000 gld.

Nesramne plesalke se razkošno plačujejo.

Jeden milijon sužnjev in pol milijona rimskih beračev pa to razsipnost z gladnim želodcem gleda, kolne, stiska pesti. . .

In vendar so srečnejši od bogatašev. . . Uživajo bogastvo, jedó, pijejo, valjajo se v razkošnosti — pa njih telo tega ne more dolgo prenesti, — boleajo, hirajo — in iz bojazni pred trpljenjem — se umoré. Primeroma se je zastrupilo v tem času veliko več bogatašev, kakor pa revežev.

Čas prihoda — adventni čas! Kristusov nauk je zasijal v to družbo! Poganski rod je umrl, in na tem mestu je zavladalo svobodno, krščansko ljúdstvo, ki je poznalo devištvo, zatajevanje, zmernost in bogoljubnost. Na vatikanskem griču so bili Neronovi vrtovi, v katerih so krščanski mučelniki, zaviti v slamo, politi s smolo, goreli za baklje. In ravno tu je naslednik svetega Petra postavil svoj sedež, prestol pravice in svobode, prestol pobožnosti in poštenosti! Ko je Kristusov namestnik proglasil iz Rima vsemu svetu zakon božjega razodetja, zdrobile so se okove sužnjev, delo je prišlo k veljavi, poljedelstvo in obrt je zacvetela, poganski kapitalizem je obnemogel.

Adventni čas — čas prihoda! Poganske zmote se vračajo v našo razdejano družbo, uničujejo kmečko

blagostanje, razdirajo obrt, kvarijo srečo rodbinskega življenja.

Oj pridi ljubi Božič, knez miru in sprave, moččni Emanuel! Pomiri sovraštvo, daj kruha lačnim, potolaži nesrečne!

O ljubi Jezus! Grešni in revni smo, a naše srce je žejno resnice in pravice.

Dobri in slabi časniki.

Kakó naj se vede katoličan nasproti slabim časnikom?

Ako slabe knjige, zlasti slabi časniki tako škodljivo vplivajo na človeštvo sploh, kakor smo videli v zadnjem članku; ako spodkopujejo vero in nrvnost, ter tako človeka odvrtačujejo od Boga in njegove resnice, potem je pač sam po sebi dan odgovor na vprašanje: Kako naj se vede katoličan nasproti slabim časnikom? Glasi se kratko: Varuj se slabih časnikov kot kuge; nikar jih ne naročaj in ne sprejemaj v svojo hišo; nikar jih ne beri!

Branje slabih časnikov postane prej ali slej zate bližnja priložnost k grehu. Dobro veš, kaj je bližnja priložnost sama na sebi, da je namreč to vsaka taka vnanja stvar, ki stavi človeka v verjetno nevarnost, da smrtno greši in to vsled splošne last-nije vseh ljudi. In to ravno trdimo o rednem branju slabih spisov. Protiverski in nenravní spis niso nevarni le za enega ali družega, marveč oni so splošno nevarni, in sicer zavoljo naše popačene nature. Da je to resnica, spričuje nam skušnja, ker kako bi mogli sicer tolmačiti tako splošen odpad od verskih načel, in tako splošno sprijenost?

Nikari ne reci: ali jaz sem že toliko utrjen v veri in nrvnosti, da se nič ni bati, če vzamem v roke ta ali oni protiverski časnik. — Ali ti ni znano geslo sovražnikov Kristusovihi „Lažite, kar sedá — nekaj bo že ostalo!“ Začel boš dvomiti o svojih dobrih načelih, o svoji veri; še zapazil ne boš, kdaj bo kanila prva kapljica strupa nenravnosti v tvoje srce. Pa če tudi tebi ne škoduje, škoduje lahko tvojim otrokom, tvoji družini in polagoma zastrupi celo hišo. In če tudi to ne, daješ slab zgled; in če še to tajiš, ne moreš zanikati, da s svojim denarjem podpiraš slabe liste; s svojim denarjem plačuješ spise, ki sramoté Boga, Kristusa, cerkev; s svojim denarjem si sokriv, da jih na tisoče pride ob vero in zveličanje!

Ali jaz sem krčmar; tega in onega gosta ne bo v mojo gostilno, če nimam takih časnikov. — Ta

izgovor ne velja. Velikanska škoda, ki jo taki listi provzročajo pri gostih, se še primerjati ne dá z majhnim dobičkom, ki ga utegne imeti krčmar od par gostov. Skrbi, da boš gostom dobro postregel in nobenega gosta ne boš izgubil vsled tega, ker nimaš slabih časnikov. O da bi vsi krčmarji storili tako, kakor je storil nedavno nekdo na Nemškem V njegovo gostilno stopi naprednjak in vpraša, kako je to, da nima nobenega liberalnega časnika? „Kaj bi storili vi,“ vpraša mirno krčmar, „če bi nekdo vsak dan k vam v hišo zahajal in se nesramno obnašal?“ „Ven bi ga vrgel!“ odgovori liberalni gospod. — „Ravno to sem storil jaz z liberalnimi listi!“

Ali dandanes je treba tudi vedeti, kaj pravijo nasprotniki! Sam že vem, kako naj sodim. — Kaj nasprotniki pravijo, je treba vedeti samo tistim, ki imajo poklic in dolžnost, braniti resnico in pravico zoper laž in zmoto. Drugim tega ni treba. Ali je bilo morda dobro, da je Eva, ki je poznala prepoved božjo, pozvedela še za mnenje kače o tej zapovedi? Ali bi vi priporočali svojemu otroku poleg vašega svarilnega glasu poslušati tudi glas zapeljivca in potem še le se odločili? — In koliko je tako temeljito podučeni, da bi takoj vedeli odgovoriti na vse napade na vero in na cerkev, katerih kar mrgoli po slabih časnikih? Danes bereš v časniku grdo obrekovanje; preklic, ako sploh pride do njega, pride v časnik seveda kar moč zavito šele čez dolgo časa. In tako je vsled takega obrekovanja gotovo tvoje prepričanje trpelo škodo; in to tembolj, „ker, — kakor pravi nek pisatelj, — norec v enem stavku lahko več trdi, kot more velik modrijan dokazati v debeli knjigi!“

Zato še enkrat: proč s slabimi časniki iz tvoje hiše! Proč s „Slovenskim Narodom“ in „Rodoljubom“.

Bodi apostol dobrega časopisja.

Z isto odločnostjo in gorečnostjo, s katero se moraš varovati slabih časnikov, podpiraj pa dobre časnike! Zlo, katero provzročajo slabi časniki, je mogoče popraviti samo z istim orožjem: dobrimi časniki. Dobri katoliški časniki pa ne morejo izhajati in obstajati brez vsestranske podpore vseh dobromislečih katoličanov! Zato je v sedanjem času sveta dolžnost vsakega dobrega katoličana, da je sotrudnik dobrih katoliških časnikov, bodisi s peresom, dopisovanjem, bodisi z naročanjem in razširjevanjem. Učimo se od nasprotnikov! Koliko storé oni za svoje časopise! Zato pa tudi stojé na vrhuncu razvoja, bodisi gledé urejevanja bodisi gledé števila naročnikov. — Zato, katoliški Slovenci: bodite apostoli dobrega časopisja!

Zlasti vi naročniki „Domoljuba“: ostanite mu zvesti tudi v novem letu; podpirajte ga z dopisi; zlasti pa ga razširjajte tam, kjer še ni udomačen; geslo naše bodi: vsak stari naročnik pridobi za novo leto „Domoljubu“ še enega naročnika!

Politični razgled.

Državni zbor še vedno »dela«, toda pokazati še nima dosti, mlati se še vedno večinoma le prazna slama. Jedino, kar je sedaj dognano, je odprava časniškega in koledarskega kolka, državna podpora onim krajem, ki so trpeli veliko škodo vsled vremenskih nezgod, in določitev kvote. Časniški in koledarski kolek, tudi »Pratika« ga ima, bo z novim letom odpravljen. Za ta vladin nasvet so glasovali vsi poslanci, ker je bila to že davna želja vseh avstrijskih narodov. S tem se bo časopise in razne druge jednake tiskovine pocenilo, objednem pa tudi razširilo in pomnožilo. — Od dovoljene državne podpore odpade nekaj tisočakov tudi na Kranjsko, posebno za dolenske in vipavske vinorodne kraje, vendar bo pa ta podpora v primeri s provzročeno škodo zelo neznatna. Naši slovenski poslanci so sicer storili vse potrebne korake, a kaj, ko imajo tu v prvi vrsti besedo okrajna glavarstva, ki v svojih poročilih na osrednjo vladno ne pojasné razmer tako, kakor so v resnici. Vladni organi mislijo, da je kmet še le tedaj potreben podpore, ko mora prijeti za beraško palico. — Kvotno vprašanje je po dolgotrajnih pogajanjih konečno vendarle rešeno, seveda še vedno na korist Mažarov. Naši zastopniki, a ne slovenski in češki, ki so pogumno zagovarjali avstrijske koristi, so se toliko udali Mažarom, da so se zadovoljili za Ogersko z malo manj nego 35 odstotki, za Avstrijo so pa prevzeli nekaj nad 65 odstotkov. Poprej je bilo razmerje 30:70, toraj smo končno vendarle nekaj dosegli, ko bi ne bilo takozvanega porazdelitvenega vprašanja, ki bo z raznimi zaužitnimi davki pokrilo Mažarom ono, kar so s kvoto prepustili Avstriji. — Sedaj je v državnem zboru na dnevnem redu vprašanje o nagodbi z Ogersko, katero sta vladi že poprej obnovili brez državnega zbora, a moreta dobiti sedaj potrebne odobrenja. Do tega pa bržkone ne pride pravočasno, namreč do novega leta, ker so vse stranke proti taki nagodbi, kakoršno sta sklenili vladi in s katero se obnavljajo stare krivice za Avstrijo; posebno pa še nasprotujejo nagodbi in državnemu proračunu za prihodnje leto Mladočehi, katerim se je sedanja vlada s preklicanjem jezikovnih naredeb grozno zamerila. Pogajanja mej vlado in Čehi se sicer sedaj vršé, a bodo brezvspešna. Dvoje je mogoče: ali se vlada uda in ustreže češkim zahtevam, v tem slučaju odstopi nekaj ministrov in dobé Čehi nove jezikovne pravice, ali pa češki poslanci z obstrukcijo razbijejo desnico in s tem preprečijo vsako delo v državnem zboru. Vsak drug izid je izključen.

Listek.

Orglar iz Ponikev.

(Poljski spisal H. Sienkiewicz.)

Subi sneg je škripal, čeravno ni ležal na debelo, ko je stopal Klen srčno s svojimi dolgimi nogami iz Zagrablja v Ponikve. Tem srčneje je stopal, čim ostreji je postajal mraz, in oblečen je bil slabo; kratka suknja, a nad njo še kračji kožuh, črne platnene hlače in stari, zakrpani čevlji. V rokah je imel harmoniko, na glavi je počival lahek klobuk, v želodcu nekoliko čašic žganja, v srcu veselje, a v duši poseben razlog in vzrok tega veselja. Glej, danes zjutraj je podpisal z gospodom Krajevskim pogodbo kot prihodnji organist v Ponikvah. On, ki se je klatil dosedaj — a ne bode se več — kakor cigan od krčme do krčme, od svatbe do svatbe, od sejma do sejma, od žeganja do žeganja, da si prisluži kaj s svojo harmoniko, ki jo je igral dosti bolje, kakor vsi orglarci v okolici, se bode sedaj umiril, stalno naselil v Ponikvah, da začne mirno živeti pod lastno streho. Hiša, vrt, stopetdeset goldinarjev letne plače, služba v slavo božjo — kdo ne spoštuje tega. Še v kratkem je štel vsak bedak v Zagrablju in v Ponikvah in najsi je imel le košček zemlje, gospoda Klenu za klateža — a sedaj se mu bodo odkrivali. Orglar — in v tako veliki župniji, — to ni šala! Že dolgo je zdihoval Klen za tem mestom, a dokler je živel še stari Mjelnicki, ni bilo pomagati. Prsti so bili starčku že trdi in slabo je igral, a gospod župnik bi ga ne bili odpustili za noben denar, ker sta preživela drug poleg drugega celih dvajset let.

A zdaj, ko je umrl Mjelnicki, se ni mogel Klen zdržati, da ne bi poprosil za to mesto, in gospod se niso branili vzeti ga, kajti boljšega orglarja bi ne dobili celo v mestu. Težko se dá povedati kje se je naučil igrati harmoniko, na orglje in na druga glasbila. Po očetu ni podedoval, ker je oče, doma iz Zagrablja, služil v mladih letih pri vojaki, a ne pri godbi. Na stare dni pa je sukal vrvi iz konopelj in vlekel iz pipe, ki mu je neprestano štrlela med zobmi.

A mladi je že od nekaj rad poslušal, kjer se je igralo. Ko še ni bil odrasel, je hodil k Mjelnickemu in pritiskal na meh. A ko je ta videl, da ima mladenič veselje do glasbe, ga je jel podučevati. In črez tri leta je igral Klen bolje nego Mjelnicki. Ko so nekoč pozneje prišli v Zagrablje neki godci, jo je potegnili z njimi. S to družbo se je več let poikal okoli in igral, kjer je nanoslo, na sejnih, svatbah in v cerkvah.

Ko so se mu tovariši te družbe porazgubili in pomrli, se je vrnil v Zagrablje, ubog, kakor cerkvena miš, oslabljen — živel kakor ptica pod nebom in igral vedno in vedno. Često so ga ljudje kregali, zakaj se okrog potika. Govorilo se je i v Zagrablju i v Ponikvah: „Klen ostane Klen! A kadar zaigra, Bogu samemu dopade, ljudi pa kar opoji.“ Drugi so zopet vpraševali: „Za Boga, gospod Klen, kak zlodej pa je v vas?“ In res je bil nek poseben duh v tem revčku. Ko je Mjelnicki še živel, ga je nadomestoval o velikih praznikih in na žeganje. Tedaj je bil od lastnega igranja v srce ganjen. Zgodilo se je to najrajši v sredi velike maše, ko so se ljudje v cerkvi že namolili, ko se je kadilo razširilo po celi cerkvi, ko se je narod že napel, ko se je že sam Klen raziziral, ko so skrivnostni glasovi zvonov in zvončkov, pomešanih z duhom mire, jantara in dišečih rastlin, s trepetanjem luči in sijajem monstrance tako prevzeli srca, da se je zdelo kakor da se vsa cerkev vzdiguje na perutih v višave. Gospod župnik so od blaženosti zapirali oči, in takisto je delal Klen in dozdevalo se mu je, da igrajo orgle same, da se valovi svinčenih piščalij dvigajo in tekó kakor valovi reke, da se razlivajo kakor iz žleba, da vró na dan kakor iz studenca, ka ljajo kakor deževne kapljice, da napolnjujejo cerkev, pod stropom in pred altarjem, v kolobarjih kadila, v solnčni svetlobi, in v ljudskih srcih — eni grozni in veličastni kakor gromovi, drugi govoreč resnične reči kakor ljudska pesem: tretji mili, nežni s prenehljaji kakor slavéji spev. Po dokončani maši je šel gospod Klen s kora s sijajnimi očmi, ves prevzet — a ker je bil priprost človek, je mislil in govoril, da se je utrudil. Gospod župnik so mu v zakristiji stisnili nekoliko drobiža, zašepetali mu pohvalo, a on je šel med ljudi, ki so se trli pred cerkvijo — se odkrivali pred njim, čeravno je stanoval v Zagrablju v najetem stanovanju, in vsi so ga občudovali, kako nebeško zna orglati.

Ali gospod Klen ni šel zato pred cerkev, da sliši: „Glejte, Klen gre!“ — temveč da vidi, kar mu je naljubše v vsem Zagrablju in v Ponikvah in na celem svetu, da vidi Olgo, hčerko ceglarjevo iz Zagrablja. Prirastla mu je k srcu. V redkih slučajih, ko je natančneje opazoval svet in spoznal, da mu ceglar ne misli dati hčere, je sam Klen premišljeval, ali bi ne bilo najboljše, da jo pozabi; toda vselej je opazil v strahu, da mu tega ni več mogoče — in z neko grenkostjo je ponavljal:

„Prirasla mi je k srcu in niti s kleščami se ne dá več iztrgati!“

In ni dvoma, da se je prenehal potikati radi nje; zanjo je živel, in kadar je orglal, tedaj si je mislil, da ga ona posluša in igral je toliko laglje in skladnejše.

A nji se je izprva dopadalo njegovo nebeško lepo orgljanje, pozneje se ji je prikupil on sam — in zdel se ji je najlepši med vsemi, akoravno je bil čudnega črnkastega obraza, brezizraznih oči, podolgastih in štorkljastih nog in je nosil kratko suknjo in še krajši kožuh.

A „očka“ ceglar vendar ni hotel dati Olge Klenu, četudi včasih niti za tobak ni imel. „Za dekletom“ — je govoril sam pri sebi — „gledajo vsi, zakaj bi se torej ravno temu Klenu obesila na vrat.“ In komaj mu je dovolil prihajati v hišo, včasih pa mu sploh ni pustil. Toda ko je stari Mjelnicki umrl, se je vse premenilo. Ko je Klen podpisal pogodbo z gospodom župnikom, je takoj šel k ceglarju in ta mu je odgovoril: „Ne rečem, da več ni mogoče.“ Peljal ga je v sobo, mu postregel, kolikor je mogel in ga počastil kakor gosta. Ko je prišla Olga, se je veselil z mladima, ker je Klen postal gospod, ker bo imel kočo, vrt in ker bo za gospodom župnikom najbolj ugleden v Ponikvah.

Klen je tedaj pri njih presedel od poldne do večera na veliko svojo in Olgino radost, in sedaj se je ravno vračal v Ponikve. Mračilo se je in sneg je škripal pod nogami.

Postajalo je občutno mraz, a Klen se ni menil za to; začel je stopati urneje, a med potjo jel razmišljati o današnjem dnevu, o Olgi, — in bilo mu je gorko. Po pustih, goli cesti, sredi zamrzlih livad pokritih s snegom, je nosil svojo radost kakor svetlo svetilko, da si sveti v temnem mraku. Spominjal se je vsega in o vsem je razmišljal, kar se je zgodilo, o razgovoru z gospodom župnikom, o podpisu na pogodbo, o vsaki stvarici in besedi ceglarja in Olge. Ko sta bila nekaj časa sama ostala, mu je govorila: „Meni je vse enako! Jaz bi šla s teboj tudi brez vsega onkraj morja, ali radi očeta je tako bolje!“ On ji je od velike hvaležnosti in ginjenosti poljubil roko in rekel: „Bog ti povrni, Olga, na vse veke, amen!“ In ko se je tega spomnil, ga je bilo nekoliko sram, da ji je poljubil roko in ji tako malo rekel, ko je čutil, da bi ona v resnici šla z njim na konec sveta, ako bi orglar pustil. — Tako častito dekle! — Tudi sedaj bi šla za njim po tej pustih cesti v sredi snega. — „Ti moje čisto zlato!“ — je pomislil Klen. — In še srčneje je jel hoditi in sneg je glasneje škripal; ali v kratkem je začel zopet misliti: „Taka se vendar ne bo človeku izne verila.“ — In navdala mu je srce velika hvaležnost.

Med tem je nastal mrak in zvezde so zatrepetale na nebu in tako ostro, suho gledale na zemljo, kakor gledajo vedno po zimi. Mraz je postajal vedno hujši in bodočega organista iz Ponikev so začela skeleti ušesa; da pride čim preje domov, odloči se Klen, ki je dobro poznal cesto, iti kar po polju.

Zamislil se je, da bi si prikrajšal nekoliko čas, v orgljanje, dokler ga ne začne zebsti v prste. Da bi jih ogrel, začne igrati na harmoniko. Glasovi so se razlegali neobičajno, čudno, kakor bi ga strašila ta bela, žalostna odeja. Še žalostnejše pa je bilo zato, ker je igral Klen same vesele pesmi. Pogosto se je spomnil, kako je pri ceglarju igral in pel, a Olga ga je spremljala s svojim tankim glasom. To pesem je hotel sedaj igrati. Začel je najprej z ono, ki jo je navadno ona začejala:

„Zravnaj moj Bog doline in gore,
Da vse bo poravnano!
Privedi, Bog moj, dekle mi,
Privedi mi jo rano!“

Orglarju ni dopadala ta pesem, ker se mu je zdela „surova“ — in rekel ji je, naj zapojeta kako drugo. Tedaj sta poprijela ono, ki se jo je Olga naučila v Zagrablju:

Gospod kadar zgodaj jo na lov je mahnil,
Lepa Jela je še spala,
Gospod Marko se že z lova vrnil,
Lepa Jela ni še vstala. . .

Ta pesem je bila ceglarju všeč. Ali kadar so postali prav dobre volje, so se največ smejali pri pesmi o: „Zelenem vrču“. V tej pesmici se deklica na konci smeje, a v začetku joka in žalostno toži za razbitim vrčem:

„Vrček zeleni,
Gospodar te je vbil!“

A gospodar — jo dalje tolaži:

„Ni ti treba jokati,
Vrček hočem plačati!“

Olga je zatezala, kolikor je mogla na dolgo: „Vrček zeleni“, ter potem udarila v smeh, a Klen je odgovarjal počasi, kakor gospodar:

„Ni ti treba jokati. . .“

In spomnivši se današnjega veselja, je zaigral: „Vrček zeleni“ — pa se je tudi začel smejati. No, ker je bila huda zima, so mu prsti popolnoma otrdeli vsled prebiranja; nekoliko je prenehal igrati in zasopljen stopal dalje. Obraz mu je pokrila megla, ki se je delala vsled njegovega dihanja.

Kmalu na to se je utrudil, ker mu ni bilo padlo na um, da je sneg na polju globeji, kot na trdi cesti in da ni prav lahko iz njega vleči dolgih nog. Vrh tega so bile jame na nekaterih krajih globočje, a s prejšnjimi zameti zadelane in poravnane, tako, da je moral gaziti sneg do kolen. Začel se je kesati, ker je krenil s ceste, po kateri bi bil šel lahko brez truda prav do Ponikev.

Zvezde so trepetale vedno ostreje, mraz je bil vedno večji, in Klen se je že potil. A kadar se ej

znenada vzdignil veter ter je potegnil od reke sem po polju, je postalo gospodu Klenu zelo mraz. In spet je poskušal igrati.

Naposled se ga je polastilo čustvo csamljenosti. Naokoli je bilo vse tako pusto, tiho in gluho, da se mu je zdelo za čuda nenavadno. V Ponikvah ga je čakala topla soba in začel je misliti o Zagrablju in govoril sam pri sebi: „Olga gre počivat, a tam ji je hvala Bogu, v sobi zelo toplo.“ In vsled te misli, da je Olgi toplo in prijetno, se je razveselilo njegovo srce toliko bolj, kolikor mrzlejšje je prihajalo njemu.

Naposled so se prenehala polja in pričeli so se pašniki, porasli tu in tam z borovci. Klen je bil zelo onemogel, da se ga je lotila velika želja, sestri pod oni večji grm v počitek in v zavetje. Pa spomni se: „Zmrznil bi!“ in šel je dalje. Na nesrečo so bili nauti ob borovcih ponekodi celi kupi snega, kakor plotovi. Ko jih je Klen vse pregazil, se je tako utrudil, da je rekel naposled samemu sebi:

„— Vsel se bom. Da le ne zaspim, pa ne bom zmrznil, da pa ne bom zaspal, hočem zaigrati „Vrček zeleni.“

In vsedši se je začel igrati in spet se je odzival sredi nočne tišine glas harmonike po sneženi površini. A Klenove obrvi so se vedno bolj zapirale in napev: „Vrčka zelenega“, je polagoma slabel in potihaval, dokler ni naposled umolknil. Vendar se je Klen še vedno branil spancu, še se je zavedal, še je mislil o Olgi in ob jednom čutil, kako postaja puščoba vedno večja, da je še bolj sam, še bolj zapuščen in začel se je čuditi, kako da ni Olge pri njem v tej tišini, v tej noči!

In začel je mrmrati:

„— Olga, kje si?“

Potem se je še jedenkrat oglasil, kakor bi jo klical;

„— Olga — ...“

In harmonike so mu padle iz premrlih rok ...

Drugi dan ga je našlo solnce, ko je sedel pod velikim grmom, ob nogah v snegu pa so ležale harmonike; njegov obraz je bil moder, brez življenja, nagnjen proti harmonikam, kakor da se čudi in posluša zadnji glas iz pesmi: „Vrček zeleni.“

Vojska med Angleži in Buri.

Na južno-afriškem bojišču se je v zadnjih dveh tednih marsikaj pripetilo, s čimur Angleži niso zadovoljni. Izgubili so že večje število večjih in manjših bitk, v katerih je padlo mnogo vojakov in neprimerno veliko število častnikov, ker imajo Buri že od nekdaj to navado, da raje streljajo na častnike, kakor na navadne vojake. Burom se namreč smilijo najeti vojaki, ki morajo delati, kar jim ukažejo višji,

ker si s tem služijo kruh. Mnogo angleških vojakov so pa Buri vjeli brez posebnega boja in jih odpeljali v svoje glavno mesto Pretorijo. Tako so Buri predzadnjo soboto južno od Kimberleja zajeli kar cel konjeniški polk, del nove armade, ki je došla sredi tega meseca iz Kapstadta, da hiti na pomoč zajetima posadkama v Kimberleju in Mafekingu, ker se bota morali vsled pomanjkanja živeža in pitne vode ter vsled raznih boleznij udati v najkrajšem času, ako jima kmalu ne dojde pomoč. Tudi v Natalu so izgubili Angleži minule dni precej vojakov. Najhuje je pa to, da se skoro v vseh angleških pokrajinah v Južni Afriki pojavljajo upori podjarmljenih Afrikanov, ki komaj čakajo ugodne prilike, da se rešijo angleške nadoblasti. Vse to je dobro znano angleški vladi in zato je minuli mesec poslala na bojišče vse, karkoli je mogla. Pravijo, da imajo sedaj Angleži vsega vkup blizu 90 000 mož na afriškem bojišču, vrhovno poveljstvo je pa prevzel izkušen general Buller. Seveda se je ta armada v teku vojske že precej zmanjšala, vendar so pa po številu Angleži dokaj močnejši nego Buri. Zadnje dni minulega tedna se je položaj na natalskem bojišču toliko spremenil, da so se Buri, ki so dosedaj povsodi prodirali in napadali, v tem delu omejili samo na obrambo in se pomaknili toliko nazaj proti severu, da zasedejo ugodne postojanke, kjer bodo uspešno odbijali napade združenih angleških oddelkov. Najprej se bodo bržkone spoprijeli ob reki Tugela blizu Ladismita, kjer se morda še pravočasno reši general Vite s svojim oddelkom, pozneje bodo pa večje bitke v gorovju in na prelazih na severni natalski meji.

Nesebična domovinska ljubezen.

Med onimi, ki so nekega dne stali pred sobo cesarja Franca in prosili, naj se jim dovoli avdijenca, je stal tudi priletan kmet. Cesarjev služabnik zahteva od njega pisano prošnjo. Kmet odgovori: „Kaj jo bom rabil?“ Ko so mu povedali, da mora vložiti vsak pisano prošnjo, če hoče, da ga cesar pred se pokliče, je odgovoril: „To je za vas Dunajčane, nam na deželi niso kaj tacega nikdar oklicali. Bodite, gospod, le tako dobri in oznanite me pri cesarju!“ — Kmet je bil vsprejet. Ko ga je vprašal cesar Franc, kaj da želi, mu je razložil kmet: „Slišal sem, da delajo Francozi dosti skrbi, ker hočejo vse oskubiti, in slišal tudi, da vi, gospod cesar, nočete že več davka za vojsko pobirati, temveč vse iz svojega plačati; k večjemu, če vam kdo sam kaj prinese. Ker se mi je lani žetev dobro obnesla, sem nekaj poiskal in pobral ter vam prinesel, da boste za vojsko porabili.“ Ob teh besedah izvleče iz žepa možnjo in strese na mizo, kar je bilo v nji. Bilo je kakih 1000 gl. — Cesar Franc ni hotel vsprejeti toliko, kmet pa si ni dal nič dopovedati in pregovoriti. Cesar bi bil rad zvedel, kako se kmet imenuje, ali vsaj kje je doma, toda ta je na vsa vprašanja odgovoril kratko: „Tega ne povem. Če Bog dá in bova, gospod cesar, drugo leto še zdrava, se spet vidiva!“ — Nato je odšel. Cesar je zapovedal dvema služabnikoma, naj gresta za njim, da bi spazila, kam bo odšel. Kmet je to opazil, se obrnil večkrat nazaj, se nazadnje ustavil in

rekel enemu izmed njiju: „Jaz sem kmet in ne potrebujem nobenega služabnika, da bi hodil za mano, kakor je to pri gospodi navada.“ Pri tem mu ponudi noslaj tobaka in odide rekoč: „Pa brez zamere!“ —

Dušna in telesna tolažba.

Zakrament svete pokore imenujemo pogosto tudi „tolazbo vere“. Bolnikom spoved pogosto ne prinaša samo tolažbe in notranjega miru, ampak tudi telesno zdravje. Za to priča tudi sledeča zgodba: V Lausanni v Švici je naenkrat zbolela mlada tuja gospodična, katere bolezen se je vidno zveščavala in postajala vedno bolj nevarna, dasi se je protestantski zdravnik Tissot zelo trudil, da bi jo pregnal. Ko je gospodična zvedela, v koliki nevarnosti da je, prestrašila se je grozno, da bo morala zapustiti življenje, dasi še tako mlada. Bila je silno razburjena in nemirna in malo je manjkalo, da ni obupala in zdvojila. Zdravnik je vedel, da je zanjo ta razburjenost in obupnost še bolj nevarna, zato ji je kmalu nasvetoval — zoper svojo navado — naj uporabi pomoč in tolažbo cerkve. — Prišel je katoliški duhovnik, bolnica je poslušala njegove nauke in premišljevala njegove tolažilne besede. Prejela je svete zakramente z veliko pobožnostjo. Drugi dan opazi zdravnik, da je postala tako mirna, tako udana, da se je moral čuditi. Nobene razburjenosti, nobenega obupa in strahu več! Mrzlica jo je pustila in kazala so se vesela znamenja zboljšanja. In res, kmalu je bila premagana bolezen. Tissot je pripovedoval pozneje pogosto to dogodbo in navadno pristavil: „Kako velika je pač moč zakramenta pokore pri katoličanih!“

Ob očetovi smrtni postelji.

„Svétnika R. je ravno zdaj mrtvoud zadel.“ Ta novica se je bliskoma širila po mestu, v katerem je stanoval stari gospod s soprogo in sinom že dolgo vrsto let. Zaradi velikega vznemirjenja je bil R. nagnaglom obolel. Njegov sin se je namreč pregrešil nad tujim blagom, a zasledili so ga in bil je obsojen. To je starega gospoda silno potrlo. Prišlo je pa tako-le: Ničvredni sin je dobil dovoljenje, ko so ga prijeli in imeli peljati v ječo, da se gre posloviti od starišev. Ko stopi k postelji bolnega očeta, obrne se ta v stran in prekolne sina. Toda ta stopi še bližje k njemu in pravi s tresočim glasom: „Oče, vi nimate vzroka preklinjati mene, temveč jaz vas; vi ste me slabo vzgojili. Da sem postal zločinec, ste vi vzrok, ker ste mi izruvali vero iz srca, katero so mi zasadili mati v mladosti.“ S plamtečimi očmi odide sin iz sobe. Ko vstopi duhovnik, katerega so med tem poklicali, ni hotel bolnik nič o njem vedeti; šele po dolgem, dolgem prizadevanju se je posrečilo starčku pregovoriti bolnika, da se je spravil z Bogom. Ko je bilo opravljeno sv. opravilo, vstopita spet mati in sin. Tu poda oče sinu roko v ljubezni, v odpuščenju. Sin jo je poljubil in zajokal. — V kratkem je svétnik umrl. Ob mrtvaškem odru objame sin mater in ji obljubi svečano, da se hoče poboljšati. In obljubo je tudi izpolnil, postal je popolnoma drug. — O kaj vse zakrivi slaba vzgoja otrok! Kdo bi precenil vse njene slabe posledice! Bog edini vidi vse in oni, ki so prvi vzrok teh slabih posledic, zanikrni stariši,

bodo nekdanj dajali težak odgovor pred sodnim stolom vsevednega Sodnika. Naj bi se tega v tem življenju večkrat spomnili — bilo bi neizrečeno dobro zanje in za otroke.

Blago delo.

V nekih berolinskih ulicah je imel sodnijski uradnik odpeljati ubogi udovi zastavljeno omaro z obleko. Voz je stal že pred vratmi, in dva delavca sta omaro že nakladala. Jokajoč je stala žena zraven in v obupu vila roke. Nek gospod in neka gospa, ki sta šla mimo, vprašata ženo, zakaj joka. Ko jima pove, pokliče gospod uradnika, plača dolg za udovo, in odide; hotel se je umakniti ženini zahvali. Mnogoštevilno zbrano občinstvo je naudušeno vpilo za njim: „Bravo, bravo!“ — A prej ni bilo nikogar med tem naudušenim občinstvom, da bi bil storil taisto!

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Domoljub svojim naročnikom!

Današnji številki **Domoljuba** smo priložili poštno nakaznico, s katero naj naši obč. naročniki obnové naročbo za prihodnje leto. Prav uljudno prosimo, da bi se to zgodilo prav kmalu, ker je sicer nemogoče urediti razpošiljanje lista ob novem letu. Komur še ne poide naročnina ob novem letu, ne daj se motiti po priloženi nakaznici. Prihrani naj si jo za pozneje. Svoje ime, stan, bivališče in pošto naj sleherni zapiše prav razločno na nakaznico.

„Domoljub“ stane po pošti pošiljan za vse kraje našega cesarstva na leto 80 kr. za Nemško zaradi višje poštne 1 gl. 4 kr. in za v Ameriko pa na druge kraje tujih držav 1 gl. 30 kr.

Ozír in seratov v »Domoljubu« naznamo, da bomo v prihodnje sprejemali le inserate manjše oblike, kajti radi bi kolikor moč veliko prostora v listu pridobili za razno poučno berilo. Nad polovico strani velikih inseratov sploh ne bomo več sprejemali.

Upravništvo »Domoljuba«.

(Umrli) je nenadoma v Trebnjem ondotni kapelan g. Anton Mlakar vsled pljučnice. Bolehen že dalje časa se je prehladil ter tožil zadnje dni, da mu ni dobro. — Pokojnik je bil rojen leta 1870; smrt ga je ugrabila v najlepših njegovih letih. Bil je vzgleden, zelo marljiv duhoven ter si v Toplicah in Trebnjem, kjer je služboval pet let, pridobil vsestransko zaupanje. — Blagi pokojnik naj počiva v miru!

(Maša-polnočnica o novem letu.) Sveti Oče so dovolili, da sme 31. decembra 1899 in 31. decembra 1900 v vseh cerkvah, kjer bo po noči slovesno izpostavljeno sv. Rešnjé Telo, opolnoči biti

maša o prazniku Obrezovanja Gospodovega, in da se sme tudi vernikom deliti sv. obhajilo, da se tako posveti Zveličarju zadnje leto tega stoletja in prvo leto XX. stoletja po odrešenju.

(Vseslovenski delavski shod) se ne bode vršil vsled želj, izraženih od raznih strani, o Božiču, nego dne 6. in 7. januarja prihodnjega leta. Prosimo delavska društva, da skoro določijo svoje zastopnike. Vse dopise vsprejema čast. gospod Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

(Radi lažje cerkvene uprave) je premil. knez in škof Anton Bonaventura izločil župnije Hotič, Sava, Št. Lambert in Zagorje iz moravške dekanije in jih priklopil litijski dekaniji, župniji Brdo in Zlatopolje pa je izločil iz kamniške dekanije in pridelil moravški.

(Ubil se je) dné 15. novembra posestnik Janez Novak iz Vnanje Gorice. Nesrečnež je šel pijan s poda na oder, a je padel kaka dva metra visoko nazaj na pod, kjer so ga našli mrtvega.

(Iz Kamnika) Pri Fischerju je bil sestanek meščanov, da bi volil odbor množ, ki naj delajo na to, da bi se nameravana železniška črta iz Kamnika preko Gornjega grada do velenjske železnice res in čim prej izvedla. Izvolilo se je dvanajstero odbornikov z županom na čelu. Ob svojem času nameravajo odposlati z Gornjegrajci vred deputacijo do merodajnega mesta na Dunaj.

(Cigan Held znova obsojen.) Novomeški porotniki so znova potrdili, da je znani cigan Simon Held kriv umora, raznih tatvin in nasilstev. Sodišče ga je zopet obsodilo v smrt na vislicah. Po prebranju obsodbe je zakričal ves razjarjen: »Ne bom čakal, da me vi obesite, to bom še danes sam oskrbel.«

(Grozen slučaj) 19. pr. m. je 20letni mladenič iz vasi Debeni z nožem zabodel v srce A. Šubica iz Podpeča, fare Nova Oselica, tako, da je bil ta v par minutah mrlič.

(Iz Planine) Neki bebec iz Studenega je prišel v grad Haasberg prosit miloščine, kjer je vselej obilno obdarovan. Šel je potem obiskat tudi medvede, ki jih imajo tik gradu zaprte, ter je skozi ograjo medvedki molél kruha. Hvalil se je večkrat, da sta s stricem medvedom dobra prijatelja. Toda medvedka je hlastnila namesto po kruhu po celi roki ter jo pri členkih skoraj čisto odtrgala. Tukajšnji zdravnik je siromaku ranjeno roko obvezal ter ga poslal v Ljubljano v bolnico. Dasi je ranjenec trpel silne bolečine, je vendar z zdravo roko s slastjo jedel in se tolažil s tem, da mu bode ljubljanski doktor drugo roko naredil.

(Zloglasni tat Regina), ki je bil pred novomeškimi porotniki obsojen na šest let ječe, storil je nič manj nego 39 tatvin. Kradel je vse, kar mu je pod

roke prišlo. S posebnim veseljem in ponosom je pripovedoval porotnikom svoja dejanja. Ko je Regina čul obsodbo, potolažil se je z naslednjim izrekom: »Gospodje! Čim dalje bom sedel, bolj zbrihtan za jumparije bom prišel v prostost.«

(Akademično društvo 'Danica') je na izvanrednem občnem zboru dne 15. pr. m. po soglasnem sklepu imenovalo kanonika Kalana častnim članom.

(Zaklal je) na Dovjem mej prepirom hlapec Jožef Je klič iz Pristave posestnikovega sina Jožefa Pogačnika iz Belce. V desetih minutah je Pogačnik umrl.

(Okraden krčmar.) Krčmarju Jožefu Ilijašu iz Šalovc na Dolenjskem so neznani tatje ukradli iz njegove kleti 17 vedrov vina. Pravijo, da je njegovo dobro vino spravilo tatove nad njegovo klet.

(Od sv. Lenarta nad Loko.) Redkokedaj dojde iz našega oddaljenega gorskega kraja kaka vest med svet, in še tedaj je to navadno kaka nezgoda. Tudi danes sporočamo žalostno novico, smrt našega gospoda župnika Ivana Vaupetiča. Bolehal je pokojnik že dalj časa in čestokrat se izrazil, da bode njega nagla smrt vhitela. Dne 20. t. m. zvečer je tožil, da mu ni dobro v želodcu, in zjutraj je sporočil cerkveniku, da ne bode šel maševat. Nikdo pa ni mislil, da je bolezen tako resna. Vidno se mu je hujšalo, poslali so po g. župnika v Selca, ki je pa vsled oddaljenosti prišel še le čez dve uri in je nezavestnemu tovarišu podelil sv. poslednje olje. — Ob dveh popoldan 21. m. m. je pokojnik sklenil svoje življenje. Svoje časne reči je že dalje časa imel točno urejene. Ključarjem je večkrat razkazoval svoje stvari in jim naročal, kaj naj storijo v slučaju njegove neprevidne smrti. Mnogokrat se je izrazil, da ima vse oskrbljeno za smrt in da ga nič ne straši umreti. Upamo, da ga smrt tudi v njegovih dušnih zadevah ni našla nepripravljenega. Bil je ranjki rojen v Škofjiloki l. 1858, v mašnika posvečen l. 1883, služboval je kot kapelan v Metliki 2 leti in v Selcih 9 let. kot župni upravitelj pri sv. Lenartu 5 let. Kako je bil pokojnik priljubljen, kazal je njegov zares lep pogreb. 16 duhovnih sobratov je vkljub veliki oddaljenosti prihitelo, deloma od skrajnih mej Kranjske skazat mu zadnjo čast. Obilna udeležba ljudstva ne samo iz domače župnije, ampak tudi od sosednjih, zlasti iz selške je bila priča, kako zelo je bil ranjki »gospod Žan« priljubljen. Pogrebno slovesnost in govor v cerkvi je opravil g. kanonik Sušnik, s katerim sta skoro 9 let skupaj službovala v Selcih! — Naj počiva v miru!

(Iz Hraš pri Smledniku.) Sprejmi, dragi »Domoljub«, tudi iz naše male vasice nekaj letošnjih novic! Letina je bila letos pri nas za vse prav dobra; pridelali smo veliko vsega; in zato se prav

iz dna svojega srca zahvaljujemo Bogu. — Bela žena smrt pa nas letos zelo pogosto obiskuje; to leto je že 12 oseb spravila iz naše male vasice; in to večinoma mlade ljudi, fante in dekleta. Zadnja je umrla blaga deklica še le 23 let stara Ivanka Govekar. Imela je jetiko; veliko je trpela, a popolnoma udana v božjo voljo. Bogu je dopadla, zato jo je pa vzela k sebi. — Naj v miru počiva!

Mežnarjev France.

(Iz Trnja.) Za cerkev sv. Trojice v Trnji na Notranjskem so podarili premilostljivi knez in škof dr. Anton Jeglič — 100 gld. Za ta velikodušni dar bodi jim izrečena tisočkratna zahvala. — Dalje so podarili: Mica Češnik iz Trsta 2 gld. Nekdo iz Volklega pri Kranju 10 gld. Gospodična v Ničmanovi prodajalnici 2 gld. Iz Št. Martina pri Kranju po č. g. Alojziju Šarcu 35 gld. 10 kr. Visokočastiti g. Janez Sajovic, kanonik, 50 gld. Veleč. gospod Anton Jemec, župnik v Podlipi 5 gld. Bog vsem darovalcem povrni in nam novih nakloni! — Dne 13. novembra smo izročili materi zemlji prvo dekle iz Marijine družbe. Bila je sprejeta ravno v nedeljo pred smrtjo. Ginljivo je bilo sprejetje na smrtni postelji vpricho očeta in sorodnikov ter deklet iz Marijine družbe, a še bolj ginljiva je bila njena smrt. Celi teden je govorila, da bo v soboto umrla. In to se je tudi zgodilo. Pogreba so se udeležile Marijine hčere. Tako lepega sprevoda še nismo imeli v Trnji. Dekleta »Marijine hčere« so zapele za slovo pred hišo, v cerkvi in na pokopališču. Zares smo lahko ponosni na Marijino družbo. Bog daj, da se ta družba povsod razširi!

(Tatinska družba pred novomeškimi porotniki.) Nedavno so se novomeški porotniki pečali s tatinsko družbo, ki je kradla po raznih semnjih, pa tudi drugod, kjer se ji je nudila priložnost. Dobili so France Ponikvar iz Peščenika pri Višnji gori sedem let, Jakob Krt z Glinca pri Ljubljani 3 leta 6 mesecev, njegova žena Marijana 2 leti in 7 mesecev, Fran Božič iz Pod Kuma 13 mesecev težke ječe; Matijo Čuka iz Blehove vasi, ki že dalje časa sedi v mariborski kaznilnici, obsojen na 10 let ječe, so pa obsodili na temnico vsake tri mesece. Obsojeni Krt je bil že šestkrat kaznovan radi tatvine, njegova žena je pa naredila še boljši rekord. Radi predolгих prstov je sedela že osemkrat. Lepa družba!

Stajersko.

(Pri Sv. Janžu) na Dravskem polju je, kakor se nam piše, veleč. g. Simonič slavil 25letnico župnikovanja tamošnjega. Okoli prijaznega gospoda so se zbrali izvzemši jednega vsi bivši kapelani, ki so v dobi četrtsotletja ondi službovali in še živijo; v večnosti so gg. Purgaj, Hernak, Jakopina.

(Značilno imenovanje.) Svetnik nadsodišča v Gradcu Anton pl. Wurmser je imenovan predsednikom okrožnega sodišča v Celju. Wurmser je odločen nasprotnik Slovencev!

(Grozen umor.) V pondeljek 20. novembra ponoči je umoril neki zločinec blizu 50 let staro vdovo Marijo Gaberc v Radomersčaku pri Ljutomeru. Vstrelil je nanjo štirikrat iz revolverja, jo oropal in naposled zažgal obleko na ubogi ženi. Zločinca baje že imajo.

(Z Bizeljskega) se nam piše, da se je ondi pretečeni mesec vršil sv. misijon; vodili so ga preč. gospodje misijonarji iz Celja s pomočjo mnogo drugih gospodov. Bog jim povrni obili njihov trud, katerega so skozi deset dni imeli z nami. Blagoslov božji ne bo izostal. Letošnja trgateg se je kaj dobro obnesla; sicer se je vina pridelalo en del manj od lani, pa vendar še nad 30 tisoč hektolitrov, katerega se je nad polovico že prodalo, od 18 do 24 nvč. liter. Zato trgovci žurite se!

Drobtinice.

Blagoslovljenje cerkve med Indijanci. Zanimivo vsopodbudna svečanost se je vršila 25. oktobra letos v nekem kraju blizu mesta Cloquet, Minn. v Severni Ameriki. Vladika dulutski mil. gosp. Jak. Golrik je namreč ta dan blagoslovil obširno in lepo cerkvico med Indijani, ki jo je zanje zgradil vneti indijanski misijonar o. Roman Homar, doma s Kranjskega. Ta gospod je v čepovanskem jeziku Indijancem pojasnil pomen ginljive slovesnosti, slovesno sv. mašo pa je služil č. g. Simon Lampe, O. S. B., ob prisotnosti mil. vladike, generalnega vikarja J. F. Buha in osem drugih duhovnikov.

Izhlapavanje vina bi skoro umorilo v Friburgu na Württembergem gostilničarko Bühler. Šla je po vina v klet, kjer so jo omamili hlapi. Neki zdravnik je šel za njo, a se tudi ni več vrnil iz kleti. Štirje možje so jima šli na pomoč, pa so bili tudi popolnoma omamljeni. Še-le, ko so odprli okna kleti, posrečilo se je rešiti ponesrečene, ki so še-le po dolgem času prišli do zavesti.

Petindvajset let zavoljo klofute. Nedavno je vojaško sodišče v Neaplu obsodilo vojaka Volponija na petindvajset let ječe, ker je dal nekemu častniku — klofuto.

Piramide — električno razsvetljene. Iz Kaire se poroča, da je egiptska vlada sklenila z neko ameriško družbo pogodbo, da piramide — električno razsvetli.

Na gromadi sežgali so pri sveti Ani v državi Mississippi (Sev. Amerika) zamorca Leftore, ki je užgal hišo gospe Gambete. V plamenu je našla smrt gospa Gambete s svojimi štirimi otročiči. Lestera so vjeli

in pripoznal je, da je najprej v hiši privezal gospo Gambete in njene otročiče in potem hišo zažgal. Razjarjena množica je v hipu pripravila za nečloveškega zločinca gromado ter ga na njej sežgala.

Nečloveški stariši. Pred dunajskim porotnim sodiščem se je pred kratkim vršila obravnava proti hlapcu Jos. Hummelu in njegovi ženi Julijani, ker sta svojo petletno hčer Ano z lakoto in pobijanjem tako dolgo mučila, da jo je rešila smrt neznosnega trpljenja. Grozne so stvari, ki se navajajo v obtožnici. Vsakdanja hrana ji je bila čašica kave in košček kruha. Večkrat sta jo pa k postelji privezala in položila pred njo kruh, da ga je smela — gledati. Drugikrat jej je vtaknila nečloveška mati obe roki v vrelo vodo, po glavi jo pa bila z železnim drogom. Takih in enakih dejanj se navaja v obtožnici celo vrsto. Porotno sodišče ju je obsodilo na smrt.

Za lakoto sta umrli dve nad 70 let stari sestri v Jičinu na Češkem. Na ovadbo pismonoše je našla policija jedno že več dni mrtvo, drugo pa v popolni nezavesti v skupnem, zaklenjenem stanovanju. Prvo so prepeljali na pokopališče, drugo pa v bolnico, kjer je v malo urah umrla. Dognalo se je, da sta umrli za lakoto, akoravno so našli v stanovanju hranilno knjižico na 3300 gld. in so ju poleg tega sorodniki vsestransko podpirali. Vzrok te vrste samomoru je neznan.

Strelne vaje angleških bojevnikov. V Pretoriji izhajajoči list popisuje strelne vaje angleških vojakov v bližini Ladysmitha. Določenega dne dopoldne nagnali so angleški vojaki 70 kaferskih kozá v neki zapuščeni in pol razdrti živinski hlev na griču ter jih potem dobro privezali. Po dovršenem delu so se podali v nižavo ter postavili v razdalji četrtil milje 12 topov. Kmalu po „menaži“ se je pričelo s streljanjem in pokalo je do 4. ure tako, da je bil ves hrib pokrit s kroglijami, šrapneli in granati. Točno ob 4. uri se je pa ogenj ustavil in častniki so se podali na hrib, da se na lastne oči prepričajo o učinku modernih topov na privezane žive stvari. Toda, glej čudo, mesto 70 so našli 71 živih koz, poginil je le jeden kozel, ki si je zadržnil vrat. Spočetka niso verjeli lastnim očem, potem so se pa prepričali, da je mej bombardovanjem jedna koza pomnožila družbo z dvema mladičema.

Na grobu svojih otrok umrl. — Na vseh svetnikov dan popoldne je obiskal 50 letni mizar B. Fiala s svojimi štirimi otroci grob umrlih svojcev na praškem pokopališču. Umrlo mu je že šest otrok. Oče in najstarejša 15-letna hči sta klečala ob grobu, trije mlajši otroci so pa prižigali sveče. V tem hipu zadene očeta kap in se zgrudi na mestu mrtev. Prenesli so ga v mrtvašnico, otroci so pa žalostni odšli domov k materi-vdovi, katero je mučna bolezen že

pred več tedni priklenila na postelj. Družina je izgubila zadnjo oporo.

Mrlie v — škrinji. Z Lloydovim parnikom »Habsburg« so pripeljali pred kratkim v Trst škrinjo, v kateri bi imelo biti »japonsko blago«. Ko so na carinskem uradu odprli škrinjo, našli so v njej rakev in v rakvi maziljeno truplo mlade ženske. Prijeli so oddajalca škrinje, ki se je tudi pripeljal s parnikom. Povedal je, da je truplo soproge njegovega trgovskega druga v Manili. Pred smrtjo je izrekla željo, da jo pokopljejo na domačih tleh. Zaprl je rakev v škrinjo, ker je hotel nekaj prihraniti pri voznini.

Strašen strah vsled kouca sveta. Dne 13. pr. m. je bilo vse meščanstvo nekega laškega mesteca zbrano na trgu, kjer je pričakovalo — konca sveta. Nakrat je prišla preko trga vojaška godba, ki je zasvirala veselo koračnico. Ljudstvo pa je, začuvši prve udarce bobna, začelo rjoveti in divjati, da je bilo groza. Nič ni pogledalo okoli sebe, kaj se godi. Mnogo je bilo ranjenih, še več je bilo onih, ki so padli samo v omedlevico. — Na Ogerskem je posestnik Štefan Nagy v Kološu vsled strahu pred koncem sveta umrl. So pa že bolj korajžni Slovenci!

Otroški glavi v torbi ciganke. Dne 17. pr. m. so prijeli v Bakarcu na Hrvatskem dva cigana in eno ciganko. Ciganka je hotela skriti svojo torbo, kar se ji pa ni posrežilo. V torbi so našli razne dragocenosti in dvoje odsekanih otroških glav, eno od otroka starega okolu treh mesecev in eno od otroka, starega približno okolu 40 dni. En cigan je orožnikom ušel ter streljal nanje z revolverjem.

Grozen umor je učinil J. Zupančič v Great Fallsu Minn. (Amerika), doma s Kranjskega, nad svojim sorjakom Fr. Merharjem. Morilec in umorjeni sta delala v rudotoplilnici in sta stara okolu 30 let. Morilec je ubegnul in ga minuli mesec še niso zasledili.

Orla ustrelil je cerkovnikov sin Ivan v Logavesi na Koroškem. Orel je tehtal 3-80 kg. Po prvem strelu je bil orel samo ranjen ter se je z veliko silo zakadil v lovca, ki ga je z drugim strelom usmrtil.

Rabelj Selinger je umrl 16. pr. m., na svojem domu v Kaiser-Ebersdorfu pri Dunaju v 37. letu svoje dobe. Pred tremi leti je bil Selinger imenovan rabeljnom, rabeljski posel je pa izvrševal že od 18. leta sem. Sam je usmrtil 43 oseb, sodeloval je pa skupno pri 140 usmrčenjih.

Potres na Turškem. — Iz Carigrada so poročali 13. pr. m. o potresu, ki je nedavno obiskal okraj Aidin, sledeče podrobnosti: V krajih Vanizli, Sarakijši, Karaghač, Buladan, Günei, Čal in njega okelici je bilo ubitih 356 oseb in 264 ranjenih, 556 prodajalnic in skladišč popolnoma razdejanih in 310 poškodovanih, 3 javna poslopja so bila razdejana in 4 poškodovana, 2 cerkvi porušeni, 1 poškodovana

73 mošej porušenih in 115 poškodovanih, 136 šolskih poslopij in 4778 drugih hiš razdejanih in blizu 6600 te vrste poslopij poškodovanih.

Naredno gospodarstvo.

Koliko narazen naj se sadi sadno drevje?

Ako hodimo okrog po vaseh, vidimo sadne vrtove podobne gozdom. Veje enega drevesa so v veje drugega drevesa zaraščene. Vse se križa. Veje se drgnejo. Solnčni žarki ne morejo obsevati dreves, zato ni čuda, da tako drevo le malo slabotnega sadja rodi. Kakor vsaka rastlina potrebuje tudi sadno drevo potrebne svetlobe. Kdor zasaja nov vrt, naj ne koplje jam za drevesca poljubno, ampak naj zemljišče premeri, da bodo drevesca vsajena enako drugo od drugega. Ako se sadi v vrsto, morajo biti jablane in hruške najmanj narazen 8—10 m, češplje 6 m, češnjice 10—12 m, orehi in kostanji 15—20 m. Kdor sadi jabelka in hruške, naredi prav, če med dve jablani vsadi hruško, kajti ta raste bolj visoko, jablana pa nareja široko krono. Tudi češplje se lahko sadé med dve široki drevesi, ker češplje prej dorastejo in se posušé.

Kdor hoče saditi ob njivah sadno drevje, naj ga sadi vsaj 15 m narazen, potem ne bode delalo skoraj nič skode njivi, pač pa bode drevo zelo rodilo, ker bode dobilo dovolj gnojila iz njive. Pu titi pa je treba ob deblu nekoliko celine, da se drevo ne poškoduje pri oranji. Ob njivah pa ne kaže saditi češpelj, ker delajo poganjke iz korenin in bi torej oranje zelo obtežile.

Tudi zgodnjega sadja ni saditi ob njivah, kajti sicer bi se njiva pohodila, kadar bi se sadje pobiralo, morebiti še predno bi bili pridelki z njive spravljani.

Kako dolga naj bode rezanica?

Kdor reže rezanico na kratko, bode videl, da konji rezanico jedó silno hlastno, toda koristi konji ne bodo imeli od take piče. Ako hočemo, da konji in druga živina jed prebavi, se mora vsaka jed v gobcu zmešati s slino. Živina, ki počasi jé, bolj prezevdi in pomeša s slino in taka hrana ne gre kar naprej iz želodca neprebavljena, ampak se dobro izrabi. Rezanica naj bode vsaj 2 cm dolga; če rabimo pa rezanico slamo zimskega žita, pa vsaj 1 1/2 cm.

Kako odpomoči, da živina ne liže zidú.

V nekaterih krajih, ne povsod, živina in prašiči zid ližejo in celo omet krušijo in ga jedó. Nasledek tega je, da se taka živina ne redi, semtertje morda celo pogine; vselej pa poginejo teleta in prasci, dokler še sesajo in ližejo zid. Nekoliko se

pomaga, da lizanje ni tako škodljivo, če se taki živali daje koščena moka, jajca ali druge grenke reči. Za gotovo pomagano pa je le, če se živina toliko odtegne od zidu, da ga ne more lizati. To pa je vselej težko. Če se zid z deskami obije, nekoliko pomaga; pa ker se deske premočijo, jih zopet žival liže, prej ali pozneje pa jih odtrga, ali stopi v jasli in se spenja do neobitega zidu, ali pod jaslami celó skozi gnoj predere do zidu.

Da v nekaterih krajih ne liže živina zidu in tudi drugam prepeljana ne dela tega, me uči skušnja. Zakaj, ne morem reči za gotovo. Zdi se mi, da je tvarina zidu taka, da se ne dela solitar na njem; ker solitar je vzrok lizanja in bolezni. Zato sem poskusil ometati zid s cementom. Kolikor me kratka skušnja uči, mislim, da s cementom ometani zid ni bil škodljiv sesajoči živali. Prasci so se spenjali po njem, ga tudi lizali in tako tudi teleta, pa jim ni škodovalo. Opomnim še, če bi morda kdo poskušal s cementom, da mora rabiti portlandcement; romancement, pravijo strokovnjaki, se ne ustavlja solitarju; tudi za opeko ni romancement, vsaj mene uči tega skušnja. Omet iz cementa mora biti debel do dva centimetra, da se dobro drži zidu. Zid mora biti otrebljen prejšnjega ometa in dobro zmochen, omet iz cementa dobro k zidu pritisnjen. S cementom se ne sme zidati, če ima v kratkem zmrzlina ondi nastopiti.

Domača knjižnica.

Nové knjige.

Letopis „I. letno poročilo“ Gospodarske zveze v Ljubljani. Prvič je izdal za Gospodarsko zvezo v Ljubljani letno poročilo ravnatelj iste, gospod Ferdinand Sajovic. Isto se bavi samo z onimi zadrugami, katere so člani „Gospodarske zveze“, ker čas ni dopuščal sestaviti celokupno poročilo vseh slovenskih denarnih zavodov in družih zadrug. Letopis obsega: 1. Predgovor; 2. Splošno poročilo o kreditnih zadrugah; 3. Seznamek posojilnic, katere so proglasile svoj pristop k „Gospodarski zvezi“; 4. Letno poročilo ljudske posojilnice v Ljubljani; 5. Denarni promet posameznih zadrug in skupni denarni promet istih; 6. Račun zgube in dobička posameznih zadrug in isti skupni račun; 7. Račun bilance posameznih zadrug in isti skupni račun; 8. Kako je ustanavljati Raiffeisnove posojilnice? Uzorna pravila za iste in vse dotične prošnje do oblastev; 9. Vse postavbe tikajoče se Raiffeisnovih posojilnic in ostalih zadrug. Letopis dobijo vse zadruge, katere so pri „Gospodarski zvezi“, v slučaju pa, če ga kdo drugih želi dobiti, naj se pa obrne do ravnateljstva imenovane zveze, katera mu ga dopslje proti odškodnini. Na „Letopis“ še posebno opozarjamo zaradi točke, kako je ustanavljati Raiffeisnove posojilnice, ker tam imamo navedeno, kaj so Raiffeisnove hranilnice in posojilnice, uzorna pravila za imenovane posojilnice, vse obrazce prošenj do oblastev pri ustanovitvi, one prošnje gledé spremembe pravil in ravnateljstva. Zraven

prošenj je pa vselej navodilo, kako in kje je iste vložiti. Še bolj je pa nas razveselil zadnji del „Letopisa“, v katerem imamo navedene vse postave do slednjega časa, tikajoče se pridobitnih in gospodarskih zadrug. Istih do danes nimamo skupno niti v nemščini. Upamo, da vdobimo prihodnje leto še poročilo o vseh družih slovenskih denarnih zavodih, tako da bomo imeli pregled o vsem delovanju na gospodarskem polju. Letopis „Gospodarske zveze“ dobiti je pri ravnateljstvu iste, Ljubljana, Gradišče št. 1.

Sveta noč, spisal Rudolf Vrabl. Založil Anton Turk, knjigar v Ljubljani. Katoliška tiskarna 1899. 12°. 56 strani. Cena 15 kr. — Lična, mladini namenjena knjižica obseza šest pripovedek oziroma povestic dokaj primernih za sveti božični čas. — Ker nedostaje prostora in časa, da bi obširneje govorili o knjižici, bode navedena le nje vsebina: I. Smrtne sanje; II. Ob materini gomili; III. Zlata riba; IV. Sveta gora; V. Vijolici; VI. Dedkova povest. — Ker je knjižica jako primerno praznično darilce, jo priporočamo mladinoljubom, pa tudi knjižnicam bode dobro došla.

Za smeh in kratek čas.

(Sreča.) Če si človek samo roko zlomi, ne pa vratu, pravijo ljudje: „Ta je imel pa srečo!“

(Stalna služba) Jetničar krega jetnika, rekoč: „Boste precej tiho!“ — Jetnik: „Kajp'k, Vi bote meni žugali? Vas lahko vsaki dan izpusté (iz službe), mene pa šele čez dvajset let!“

(Edini pomoček.) Kogar popusté zdravniki, ima samo en pomoček, če hoče ozdraviti — da tudi on popusti zdravnike.

(V šoli.) Učitelj vpraša Dečka: „Čemu rabimo perje gosij, rac in druge perutnine?“ — Drejče molči. — Učitelj: „No! saj sem ravno poprejšno uro razložil. Kaj pa imate pri vas doma v posteljah?“ — Drejček zarudi in odgovori: „Stenice“.

(Črnogledec.) Nevesta (ko gre z ženinom pred altar): „Janez, stopi no nekoliko hitreje!“ Ženin: „Kaj bom dlj v — nesrečo!“

Uganke.

I.

a a a a a
a b č e i
i i i i j
j k k l l
n n o o p
p p r r r
r s š u v

Besede naj pomenijo: določen čas, umetnik, moško ime, vas na Dolenjskem, žensko ime, mesec, varuje trdnjave. — Ako besede prav uredite, dajo začetne in končne črke navzdol brane predmet otročjega veselja in strahu.

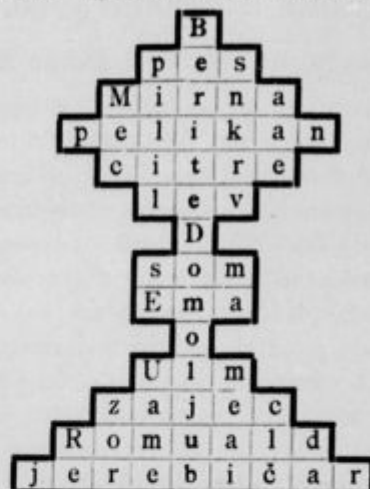
II.

Hrbet obračaš mi zdaj neuljudno,
Dasi imaš me rad — ni li to čudno?
Kdo sem?

III.

Reven — u — trpin
Vreden milovanja,
— E — izmed starin
Mero ti naznanja.

Rešitev uganke v zadnji številki:

Rešil jo je: Valentin Sajovic v Goricah.

Prihodnja številka »DOMOLIUBA« izide dne 21. decembra 1899 zvečer.

Polhove kape,

staroznane, razpošilja po pošti proti predplači, vsako množino, na drobno od 60 do 80 kr.; v resnici potrebnim, od prečastite duhovščine priporočenim, za nižjo ceno. 512 1-1

Val. Krašovec,
v Št. Petru na Krasu.

Hiša na prodaj

s kmetijo vred. pripravna zlasti za pekarijo ali mesarijo.

Več pové Jožef Kordež,
Šentjur pri Kranju. 514 2-1

Krepek deček,

14 do 15 let star, kateri ima veselje do kovaške obrti, se sprejme za učenca pri

Janezu Stroj, 513 2-1
kovaški mojster v Kamniku.

Dobro domače zdravilo. Izmed sredstev, ki se rabijo za vtolaženje bolečin pri prehlajenju itd. zavzema prvo mesto Liniment. Capsici comp. Richter-jeve lekarne v Pragi. Cena je nizka: 40 kr., 70 kr. in 1 gl. steklenica, ki je znamenovana z znanim sidrom.

V najem dam

gostilno s prodajalnico in prodajo tobaka in žganja. Zraven je vrt in nekoliko zemlje. Vse prav blizu farne cerkve in pol ure od železnične postaje.

Jožef P. rš v Šentjerneji, pošta Loče pri Konjicah. 515 1-1

Poštni sluga,

ob enem pismonoša.
se sprejme. 516 1-1

C. kr. poštni urad na Račku.

Učenca,

sina poštenih starišev, ki ima veselje do čevljarke obrti, po dogovoru takoj sprejme Ivan Zakrajšek, čevljarški mojster v Velikih Laščah. Isti sprejme tudi čevljarkega pomočnika, kateri hoče dalj časa ostati pri mojstru. 517 1-1

Oelz-ova kava

je od dne priljubljena ker bo do dne bolj priljubljena bovo kavo spremenj v zdravo, okusno in pokrepčevalno redilno sredstvo.

400 (20-19)
Rudeči zavitki z belim trakom.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna v Šelenburgovih ulicah št. 3
v Ljubljani. 480 (6)

Sprejema in izplačuje
hranilne vloge vsaki dan obre-
stuje po $4\frac{1}{2}\%$

od dne vložitve do dne vziige brez odbitka
in brez odporedi.

Hranilne vloge zavodov in slovenskih društev
ter delavcev in poslov obrestuje celo po 5%.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina,
ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. Hudnik, predsednik.

Ivan Kordik

v Ljubljani
Prešernove ulice

pošilja po poštнем povzetju
brez troškov

prave ruske galoše za gospe glđ 2'10. —

„ „ „ za gospode „ 3'—.

v prodajalniki zalogi v Ljubljani se iste 20 kr. oeneje.

V zalogi ima tudi vsakovrstne

klobučinaste copate

Za Miklavževa in božična darila priporoča
svojo izredno veliko zalogo

vsakovrstnih igrač

in raznih potrebščin, na drobno in na debelo, po
najnižji ceni. 510

Tri krepke dečke

vsprejme takoj za učence v svoj kovaški obrt

Ivan Demšar,

kovač in izdelovalec vóz 903 6—6

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 6.

Moja notarska pisarna ne nahaja se več na
križevniškem (Valvazorjevem) trgu, temveč

na Rimski cesti št. 7.

I. nadstropje nasproti gostilni Lojzeta Zajca.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1899.

Ivan Plantan,

c. kr. notar.

499 5—4

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Popravila.

Preobleke.

Najnižje cene.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

KATHREINER-

Kneippova
sladna kava.

Stara mamica, si meni!

Za leta sem izpričano trvratna pimes k bobovi kavi.
Pri živnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju
kvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijubljenaja
kavina pijača v stotisočero redovinah. ~~izvemo~~

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarnе Richter jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečine olaj-
šujoče mazilo je dobiti steklenica po
40 kr., 70 kr., in 1 glđ. v vseh lekarnah.
Zahteva naj se le 509 15—8

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo
varstveno znamko „sidro“ iz Richter-
jeve lekarnе ter sprejme iz previdnosti
le v steklenicah s to varstveno znamko
kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5

blagorodni gospod
Gabr. Piccoli, lekarnar
 „pri angelu“,
 dvorni založnik Nj. sve-
 tosti papeža Leona XIII.,
 v Ljubljani, Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta
 Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela
 moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sred-
 stvo soper želodčne in tudi mnogedruge bolezni, sei
 Vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri
 me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da Vam izrečem svojo naj-
 iskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas
 uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno škatljico
 tinkture za želodec z 12terimi stekleničkami in jeden
 lonček Glicerín Crème.

S spoštovanjem **Tomaž Dohok.**

Pošljite mi s poštнім povzetjem pod spodaj sto
 ječim napisom 24 stekleničic izvrstne „želodčne esence“
 ki se rabi z najboljšim uspehom.

Jožef Cernko, župnik, Vuhred. — Štajersko.

Pošljite mi s poštнім povzetjem 12 steklenic Vaše
 želodčne tinkture. Naš gosp. župnik Belec jo vsakemu
 bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj vsaki, ki
 jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem **Ivana Vidus**

pri Se. Martin-u, p. Se. Nedelja,
 369 12—11 I S. Domenica d'Albona, Istria.

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov
 cikorijs, ampak zahtevajte povsod najboljši
 pridevek k pravi bobovi kavi, ki se Vam bo
 gotovo dopadel, to je iz čiste cikorijske in
 sladove tvarine napravljena domača

kava in sladna kava

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

411 18 18

Dobiva se povsod!

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Slabi časi,

vendar sladkor zastonj!

Kdor pri meni 5 kg. Portorikokave à 1.95 glđ.
 s poštնino vred po vsaki pošti naroči, dobi 5 kg. slad-
 korja — zastonj!

Le pri **Ivanu Sajovicu**
 v Gradcu, Murplatz 1.

470 5—4

Društvo za dietetične izdelke, Curih.

Enterorosa

idealno dietetično zdravilo za odrasle in otroke.

S prav izrednim vspehom se rabi pri slabem
 prebavljenji, pri akutem in kroničnem želod-
 čnem in črevesnem katáru, driski, kole-
 rinii — tudi tedaj, če druga sredstva ne pomagajo.
 To spričujejo profesorji, zdravniki in zahvalna pisma
 privatnikov. V vsaki hiši naj bi jo imeli.

Prodaja se v pušicah in škatljah po 1 glđ. 50 kr. in 60 kr.

Apneni kasein

(Calcium - Phosphat - Casein) v obliki praška.

Izredni živež za veliko in malo.

Edino umen način, apno v večji meri spraviti v
 organizem, kadar je tega treba zaradi zdravja.

Redi kri in vtrjuje kosti, je toraj priporo-
 čati že malim otrokom.

Poseben učinek napravlja pri bledici, malo-
 krvnosti, pri živčnih boleznih, škrofelnih, kr-
 vici; je porodnicam in drugim krepilo prve
 vrste. 456 18—11

Potrjeno po veljakh.

Prodaja se v pušicah po 1 glđ. 50 kr.

✧ Dobiti je v vseh lekarnah. ✧

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kislí 415 20—18

apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup
 raztaplja sléz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót,
 daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
 nost, telo jaóti in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
 si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
 raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
 sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje
 kostij. 107 (20-4)

Cena steklenici 1. glđ 25 kr., po pošti 20 kr.
 več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno
 zrecno zahteva **Herbabny-jev**
 apneno-železni sirup. Kot
 znak izvora se nahaja v steklu in
 na zamašku ime, „Herbabny“
 vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
 nosi vsaka steklenica poleg stoječo
 uradno registrov. varstveno
 znamko, na katero znamenja naj
 se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

Lekarna Trnkóczy

v Ljubljani (Kranjsko)

na Mestnem trgu poleg mestne hiše (rotovža)

priporoča nastopno našeta tekom mnogih let z najboljšim učinkom uporabljana in preizkušena Doktor pl. Trnkóczyjeva zdravilna sredstva:

Pogled mestnega trga in Trnkóczyjeve lekarne v Ljubljani.

Varén'm gospodinjam, katere hočejo štediti sedaj tako dragi sladkor pri prirejanju žvil, za dojenčke, otroke, bolehaljoče na živcih, okrevajoče, slabotne, trpeče na pomanjkanji krvi, bledične, za bolnike in vsakogar sploh, se priporoča mesto razburjajočega, brezmočnega ruskega čaja in kave Doktor pl. Trnkóczyjev kot prijetno okusno, krepujoče, zdravo in najcenejše redilno sredstvo. Zavoj (1/4 kg vsebine) 20 kr., 14 zavojev samo glđ. 250.

Kakao sladni čaj

Nadalje se priporočajo:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

Želodčne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica 20 kr., dvanajst steklenic glđ. 2—

Krogljice,

odvajalne, želodec čistilne. — Škatljica 21 kr., šest škatljic glđ. 1'05. — Pocukrane krogljice, škatljica 40 kr., tri škatljice glđ. 1'—.

Prsni,

pljučni in kašljevi sok ali zeliščin sirup, prirejen iz lahko razkrajajočega apnenega železa olajšuje kašelj, razkrajja sliz, oblažuje bolečine in kašelj, pospešuje tudi slast in tvori kri. — Steklenica 56 kr., šest stekl. glđ. 250.

Protinski

ali drgnilni ovet (udov cvet, Gichtgeist) priporočljiv ko bolečine v križu, rokah in nogah utešujoče in oživljajoče vrbalno sredstvo posebno po dolgotrajni pešhoji in po težkem delu. —

Steklenica 50 kr., šest steklenic glđ. 2'25.

Tinktura zoper

Kurja očesa,

preizkušeno sredstvo proti pekočim kurjim očesom, bradavicam trdi koži na nogah, trdim žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da se s priloženim čopičem bolno mesto namaže. — Steklenica 40 kr., šest steklenic glđ. 1'75.

Varstv. znamka. Varstv. znamka.

Ker skrbé gg. p. n. ekonom. poljedelol, živinorejci itd. najbolj, da si vzredé zdravo in krepko živino, zato opozarjame iste prav posebno na Doktor Trnkóczyjeve živino-redéča sredstva.

Živino

redilni prašek za notranjo porabo pri kravah, volih in konjih. Ako živino noče uživati krme, v pridobitev in zboljšanje ml ka se uporablja vže nad 50 let z najboljšim uspehom. — Zavoj z navodilom uporabe 50 kr., pet zavojev samo glđ. 2'—.

Prasičji

hranilni in redilni prašek. Ohranjujoče, varjujoče in dijetetično sredstvo za prašlōe. notranjo uporabo; r i

meso in pospešuje odebalelost. — Zavoj 25 kr., 5 zavojev samo glđ. 1'—.

Varstv. znamka.

Varstv. znamka.

!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!

Stanje hranilnih vlog 30. septembra
1899.: čez 2 milijona glđ.

Denarni promet v devetih mesecih
čez 6½ milijona glđ.

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče št. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2., I. nadstr.

Sprejema

 hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in
jih obrestuje po

 4 ¹/₂ ⁰/₀

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vlo-
ženih 100 glđ., čistih 4 glđ. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899 :
2,112 219 glđ 99 kr.

Promet v 9 mesecih od 1. jan. do 30. sept
1899 : 6,757.658 glđ 53 kr.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi
se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 10. oktobra 1899.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Jostp Štška, knezoškofjski kancelar
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
gimn. profesor v Ljubljani.

Dr. Viljko Schweitzer,
odvetn. koncip. v Ljubljani.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Karol Kauschega,
veleposestnik v Ljubljani.

Gregor Štubar,
župnik na Rudniku.

Dr. Janko Brejc,
odvet. koncip. v Ljubljani.

Mattija Kolar,
župnik pri D. M. Polji.

Dr. Aleš Ušentčnik,
stolni vikar v Ljubljani.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške
blagajne v Ljubljani.